

Stålplate til bålstedet skjæres til.

Stålet bøyes, slik at det danner en ring.

Ringene sveises sammen og håndtak sveises på.

BÅLSTED I JERN

Har du lyst til å grille marshmallows eller pølser i hagen, når været tillater det? Eller synes du bare det er hyggelig med et bål? Da er dette bålstedet noe for deg. **Det er todelt – med et bålfat i stål og et underlag av granittstein.** Bålstatet sveiser du selv – vi viser deg hvordan.

Det graves ut der bålstedet skal plasseres.

Brostein legges i hullet på et underlag av grus.

Fugene mellom steinene fylles opp med mørtel.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Det er ikke vanskelig å sveise, men er det første gang, så øv litt først.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

1-2 dager.

PRIS

Cirka 1500 kroner.

MATERIALER

- Stålplate, 1 mm tykk
- Rundstål, 6 mm
- Granittstein, 5 x 5 og 10 x 10 cm
- Grus til bærelag og avretting
- Tørrbetong og murmørtel

SPECIALVERKTØY

- Sveiseapparat (kan leies)

1

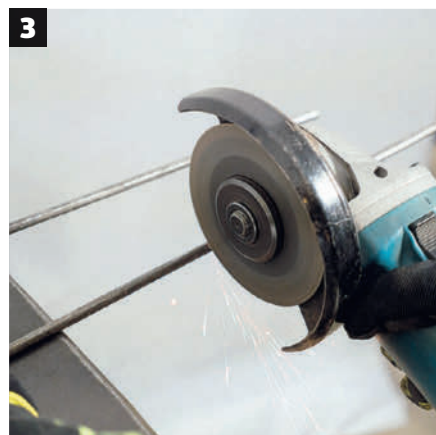

Stålet skjæres til med en vinkelsliper. Det er smart å tegne opp en strek du kan styre etter.

2

3

Stålplate og rundstål skjæres til

Du skal først skjære til stålet. Typisk vil det være en plate som det skal skjæres en strimmel av, som etterpå skal bøyes til en sirkel. Dette bålstatet skal ha håndtak og en ring øverst. Begge deler lages av rundstål.

1. Stålet skjæres til i en avlang strimmel, som kan formes til en ring. Bredden på det avlange stykket blir høyden på det ferdige bålstatet. Her er høyden 25 cm.

2. Kantene files rene når du har skåret ut stykket. Vinkelsliperen etterlater seg et urent snitt, så det er smart å dra filen langs hele kanten. Da fjerner du de skarpe metallflisene etter vinkelsliperen.

3. Rundstålet skjæres til, slik at du kan lage en kant øverst rundt hele bålringen. Kapp også av to mindre stykker, som du kan bøye til håndtak.

4. Stålplaten bøyes rundt, til den får en sirkelform. Sjekk at biten er like bred i begge ender, så du får en pen sammen-sveising med jevn høyde. Er de ikke like brede, filer du dem ned til de er like.

4

Plater av stål

Stålplater fås i flere forskjellige tykkelser. Skal platen bøyes, som her, er det en fordel å velge en tynn plate, som det er enklere å lage en ring av. Du kan finne plater på nettet eller hos en lokal blikkenslager – der platen kan kjøpes på mål.

1

Endestykkene skal ligge nøyaktig rett ut for hverandre, før du spenner fast stålet med en tvinge.

2

Begynn med å sveise innsiden av ringen.

3

4

Sveis sammen stålplassen

Når du har formet den avlange stålplassen til en sirkel, spennes den fast og sveises sammen. Til sveisingen brukes det her et elektrodesveiseapparat, som egner seg fint til denne mindre oppgaven, og det er mye billigere enn de mer avanserte såkalte TIG- og MIG/MAG-anleggene. Har du ikke et sveiseapparat – eller har du ikke lyst til å investere i et – kan du leie deg et. Husk alltid å bruke verneutstyr når du sveiser.

1. Spenn fast stålplassen til en jernplate når den har fått riktig form. Sørg for at endestykkene ligger nøyaktig ut for hverandre. Spenn fast en såkalt jordklemme til platen du skal sveise på.

2. Sveis deretter sammen endene på stålplassen – først på innsiden. Deretter løsner du grepet og snur sirkelen rundt, slik at de blir stående oppreist. Dermed kan du sveise på yttersiden også.

3. Sammensveisingen jevnes. Det er ikke mulig å unngå at det blir ujevnheter i sveiseskjøten. De kan jevnes noenlunde pent ut med en vinkelsliper.

4. Rundingen på bålstedet finjusteres med en hammer. Særlig ved sveiseskjøten er det nødvendig å gjøre dette for å få en pen runding. Bålringen legges på et tykt jernrør med en rund form, mens du slår forsiktig på den med hammeren.

Lag to ringer og håndtak av rundstål

Rundstålet du har kappet til i lengden til topp- og bunnring og to håndtak, skal nå formes og sveises på. En skrutvinge er uunnværlig når du skal forme rundstålet. Det spennes fast og flyttes etter hvert som det bankes i form med en liten slegge. En slegge er mest effektiv, fordi den gir litt mer tyngde i slagene enn en hammer.

1. Spenn fast ringen og sveis endene sammen når du har fått banket ringen i riktig form. Sett tvinger med litt avstand på hver side av sammenføyningen. Da har du plass nok til å sveise på.

2. Plasser ringen på kanten av bålstedet, slik at du kan sveise den fast. Den gir en pen avrundet avslutning øverst på bålstedet, og gjør samtidig at kanten blir mindre skarp (hvis det for eksempel er lekende barn i hagen, der bålstatet skal være).

3. Topp- og bunnringen sveises fast. Her er det bare nødvendig med punktveising, cirka for hver 15-20 cm. Finn eventuelt omkretsen på ringen, og regn ut avstanden mellom punktene slik at det blir like langt mellom hvert punkt. Det gir en pen symmetri.

4. Bøy to rundstålstykker til håndtak. Spenn dem fast i en skrutvinge, og slå dem i riktig fasong med en liten slegge. Her er rundstålstykkene 25 cm lange. Selve håndtaket blir da 15 cm, og de korte stykkene 5 cm.

5. Håndtakene plasseres på bålstatet og sveises fast. Håndtakene plasseres rett under toppringen i hver side av bålstatets øverste kant. De holdes på plass med tvinger mens du sveiser.

Grav ut til bålstedet, og bygg opp underlaget

Dette bålstedet skal være rundt, så du skal begynne med å lage en sirkel i gressplenen. Her har bålstedet en diameter på én meter, men det er uproblematisk å lage det enten større eller mindre, avhengig av hva du selv ønsker.

Når du har markert omkretsen på bålstedet, skal det graves ut slik at du kan bygge opp et solid underlag som steinene kan legges i. Det er viktig, fordi steinene ellers raskt vil kunne bevege seg og løsne. Her skal brosteinene flukte med gressplenen, slik at gressklipperen kan klippe over kanten av bålstedet.

1. Mål opp til den runde bålplassen. Det gjør du enkelt ved å plassere en jernstang i midten av plassen. Sett fast en snor i jernstangen, knyt snoren fast i en spade og stikk ut en sirkel med spaden mens snoren holdes stram.

2. Grav ut til hullet. Det skal være 30 cm dypt, slik at det er plass til både et bærelag, et avrettingslag og brosteinene øverst. Det er smart å hive overskuddsmassen rett opp i en trillebår og kjøre det vekk fortløpende.

3. Underlaget komprimeres godt med en stampestokk. Det skal være så fast som mulig.

4. Fordel underlaget av stein og grus. I bunnen legges et grovt, 15 cm tykt gruslag. Oppå det legges et cirka 3 cm tykt avrettingslag.

5. Avrettingslaget fordeles jevnt og stemples lett med stampestokken. Sjekk avstanden til gresskanten, så du er sikker på at det er plass til steinene, som skal ligge i plan med plenen. Cirka 12 cm er passe her.

Legg granittstein, og fug med mørtel

Her bruker vi to typer brostein; 10 x 10 cm steiner i ytterkantene og 5 x 5 cm steiner i midten. Vi legger steinene i betong og fuger med mørtel, så det blir meget solid.

1. Brosteinene legges i betong. Kjøp en ferdig tørrbetongblanding, som bare skal røres opp med vann. Fyll litt oppå grusen til de første steinene som legges. Begynn med de store steinene rundt i kanten.

2. Steinene bankes forsiktig på plass med en slegge etter at første rekke med stein rundt i kanten er lagt. De slås helt ut til kanten og litt ned i betongen.

3. Plasser en stein i midten, før du legger de siste steinsirkelene mot sentrum. Fortsett deretter med de små brosteinene.

4. Fugene fylles med mørtel, som skal være ganske flytende for å komme ned overalt. Fordel mørtelen med en murerskje.

5. Bruk en svamp til å massere mørtelen godt ned i fugene, samt til å fjerne overskytende mørtel til slutt. Vask over brosteinene til du har en pen flate.

